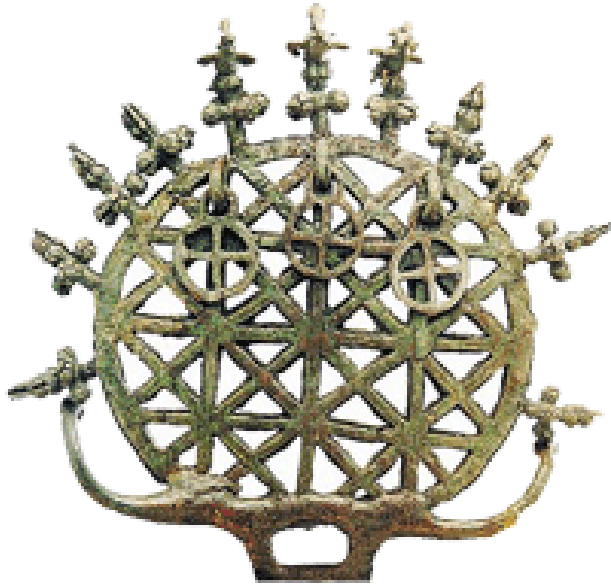

SOSYAL BİLGİLER

2.ÜNİTE

KÜLTÜR VE MİRAS

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

Tarih: Geçmişte yaşanmış olayları **neden-sonuç** ilişkisi içinde **yer ve zaman** göstererek , **belgelere dayanarak**, inceleyen bilim dalıdır. İnsanlar tarihi daha kolay öğrenmek için bölümlere (çağlara) ayırmıştır.

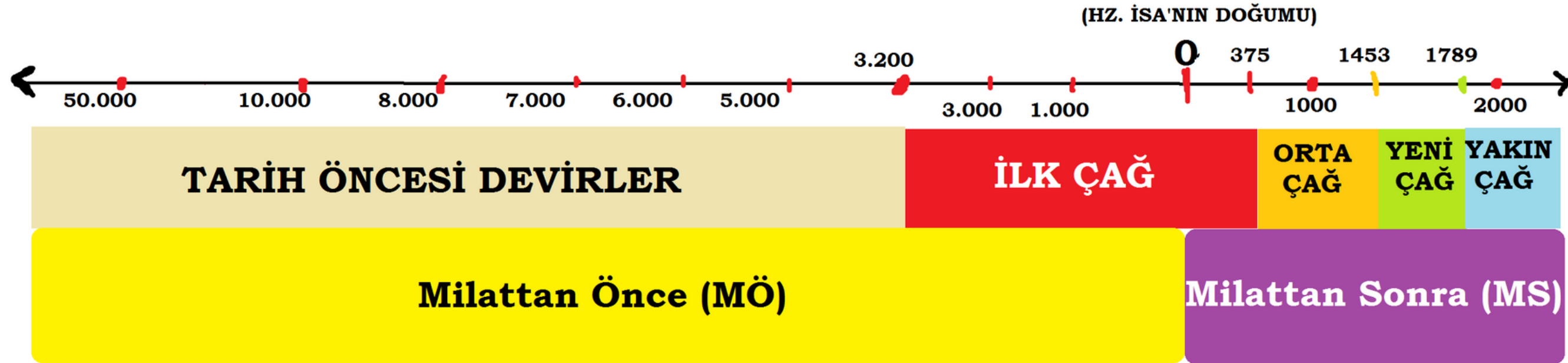
Çağ (Devir): Sosyal ve siyasi açıdan benzer özelliklere sahip döneme denir. (ilk çağ, orta çağ)

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

Yüzyıl: 100 senelik döneme denir. Diğer adı asırdır.

Milat: Başlangıç demektir. Hz. İsa'nın doğumunu ifade eder. 0 (sıfır) dır. Öncesine **milattan önce** sonrasına **milattan sonra** denir.

SIRA SENDE!

Peki biz hangi yüzyıldayız?
Yüzyıl hesaplamayı biliyor musun?

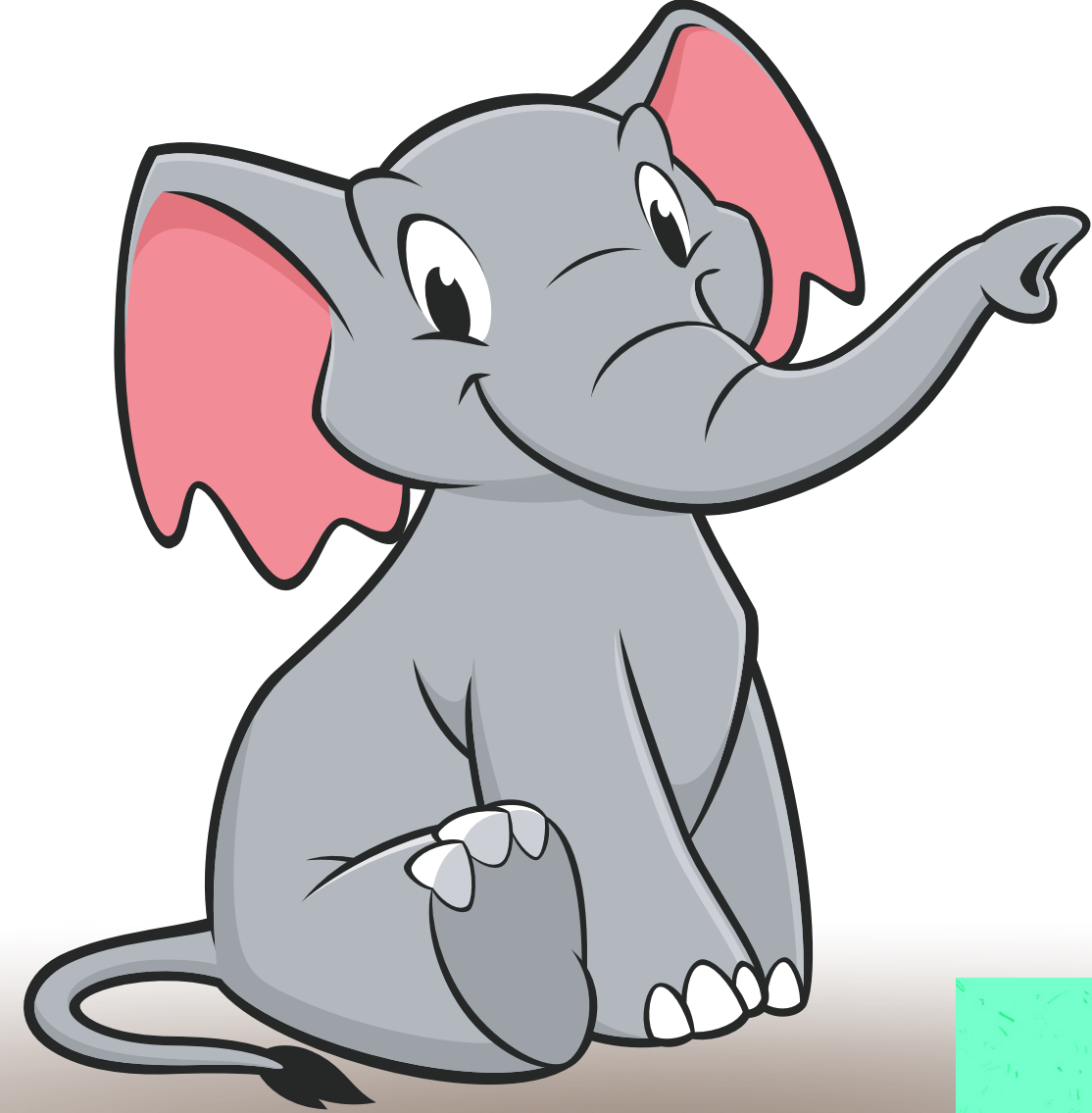
UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

Anadolu ve Mezopotamya'da geçmişten günümüze birçok uygarlık yaşamıştır. Bunun temel sebebi bu bölgelerin insan yaşamına uygun olmasıdır. **Anadolu**, günümüzde Türkiye topraklarının büyük bir kısmının olduğu bölgedir. **Mezopotamya** ise Fırat ve Dicle Nehirleri arasında kalan bölgedir.

5.SINIF
2.ÜNİTE 1.KONU

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

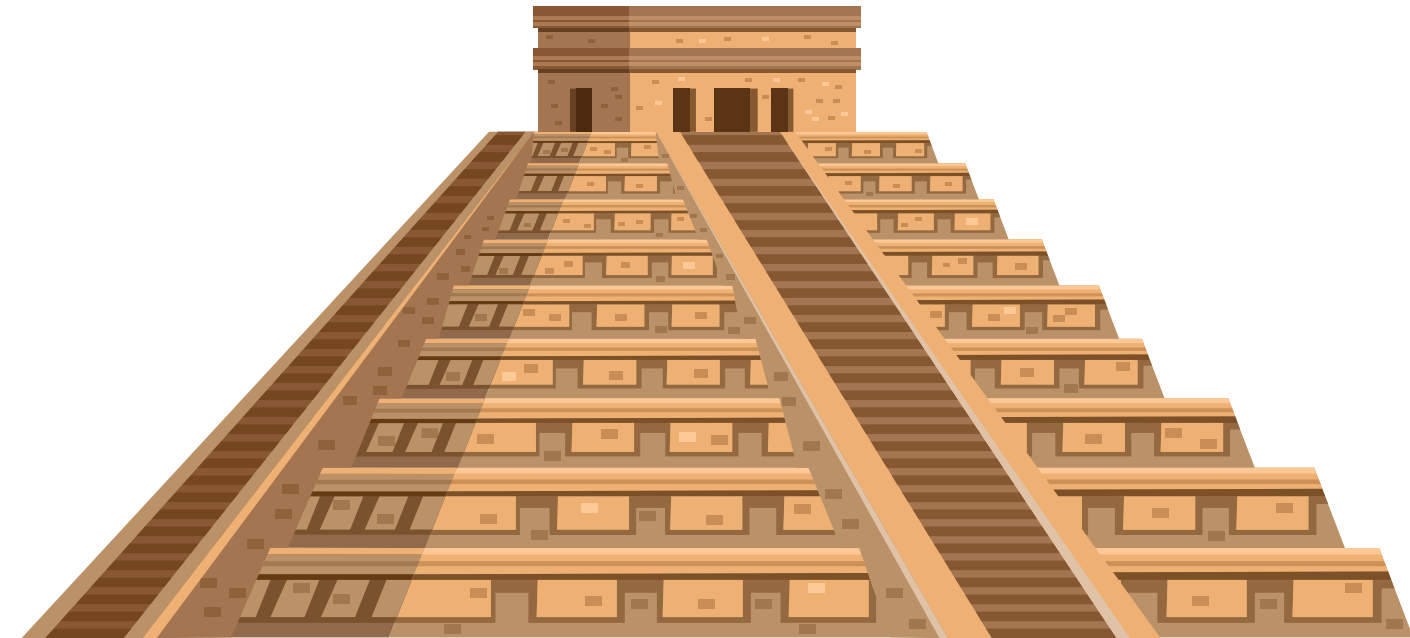
Frigler
İyonlar
Lidyalılar
Hititler
Urartular

Babiller
Asurlar
Sümerler

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

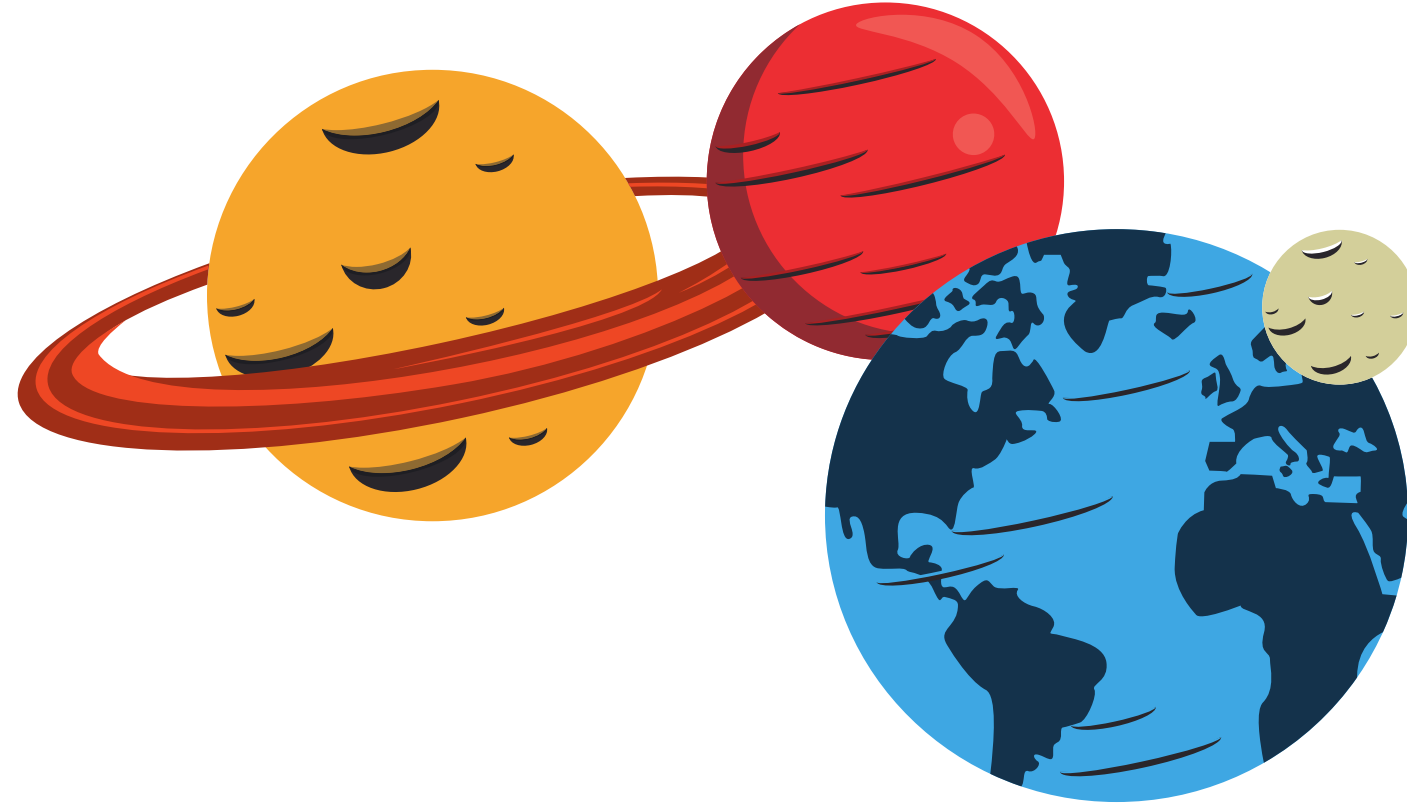
Sümerler:

- Mezopotamya'da kurulan en eski uygarlıktır. Şehir devletleri şeklinde yaşamışlardır.
- İlk defa **yazıyı kullanarak** tarih çağlarını başlatmışlardır.
- Tarihte ilk **tekerleği** kullanan uygarlıktır.
- **Ziggurat** adı verilen tapınaklar yapmışlardır. Bu tapınakların ilk bölümleri depo, orta katları ibadet evi ve okul, en son katları ise gözlemevi (rasathane) olarak kullanmışlardır.

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

- Yazı tapınağa gelen ürünleri kaydetme aşamasında bulunmuştur. **İhtiyaç**
- Yaptıkları gözlemler sonucunda astronomide gelişmişler ve ay yılı esaslı takvimi icat etmişlerdir.

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

Babiller:

- Başkentleri Babil'dir.
- Merkezîyetçi bir devlettir.
- En ünlü kralları **Hammurabi**'dir.
- Kral Hammurabi tarafından hazırlanan **Hammurabi Kanunları** **tarihteki ilk anayasa** olarak bilinir.
- Hammurabi Kanunları **kısasa kısas** esasına dayandığı için **çok serttir**.
- Babil'in Asma bahçeleri ve Babil Kulesi ünlü yapılarıdır.

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

Asurlar:

- Başkentleri Ninova'dır.
- Başkentleri Ninovada dünyanın ilk kütüphanesini kurmuşlardır.
- Toprakları verimli olmadığı için ticaretle uğraşmışlardır.
- Anadolu'da bulunan Kültepe Kaniş Karumu (pazaryeri) ile ticaret yapmışlardır.

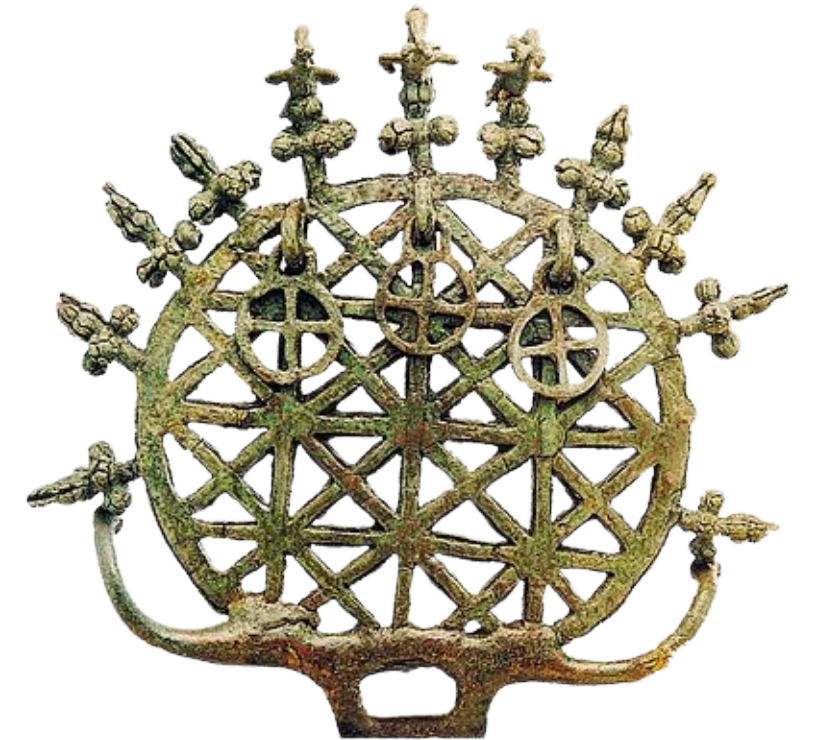
Ticaret için geldikleri
Anadolu'ya yazıyı getirmişler
ve Anadolu'nun tarih çağlarına
girmesini sağlamışlardır.

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

Hititler:

- Kızılırmak çevresinde kurulmuşlardır.
- Başkentleri **Hattuşaş** (Boğazköy-Çorum)'tır.
- **Pankuş** adı verilen soylulardan oluşan meclisleri vardır.
- **Tavananna** adı verilen kraliçe de yönetimde etkilidir. (Kadına verilen değeri gösterir)
- Çok tanrılı dine inanırlar. O nedenle Hitit ülkesi "**Bin Tanrı İli**" olarak adlandırılmıştır.

Yandaki sembolü günlük hayatta hiç gördünüz mü?

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

Hititler:

- Tanrıya hesap vermek için yazdıkları "**anal**" adı verilen yıllıklarla ilk kez tarafsız ve objektif tarih yazıcılığını başlatmışlardır.
- Suriye toprakları için Mısırlılarla uzun yıllar savaşmışlar ve sonuçta **Kadeş Antlaşmasını** imzalamışlardır. Bu anlaşma tarihteki **ilk yazılı antlaşma**dır.

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

Urartular:

- Doğu Anadolu'da kurulmuşlardır. Başkentleri **Tuşpa (Van)**'dır.
- **Taş işçiliği**nde ileri gitmişlerdir. Eserlerini taştan yaptıkları için günümüze kadar gelebilmiştir.
- Tarım ve hayvancılık ile uğraşmışlar, tarımı geliştirmek için su kanalları yapmışlardır. (**Şamran** su kanalı)
- Oda şeklinde mezarlar yapmışlar ve ölülerin yanına eşyalarını da koymuşlardır.

Bu durum neyin göstergesidir?

- Madenleri işleyerek maden işlemeciliğinde gelişmişlerdir.

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

Frigler:

- Sakarya nehri çevresinde kuruldu.
- Başkentleri Ankara Polatlı yakınlarında bulunan **Gordion**'dur.
- En ünlü kralları efsanelere konu olan **Midas**'tır.

Temel geçim kaynakları **tarım** ve **hayvancılıktır**.
Bu nedenle tarım ve hayvancılığa çok önem vermişlerdir.

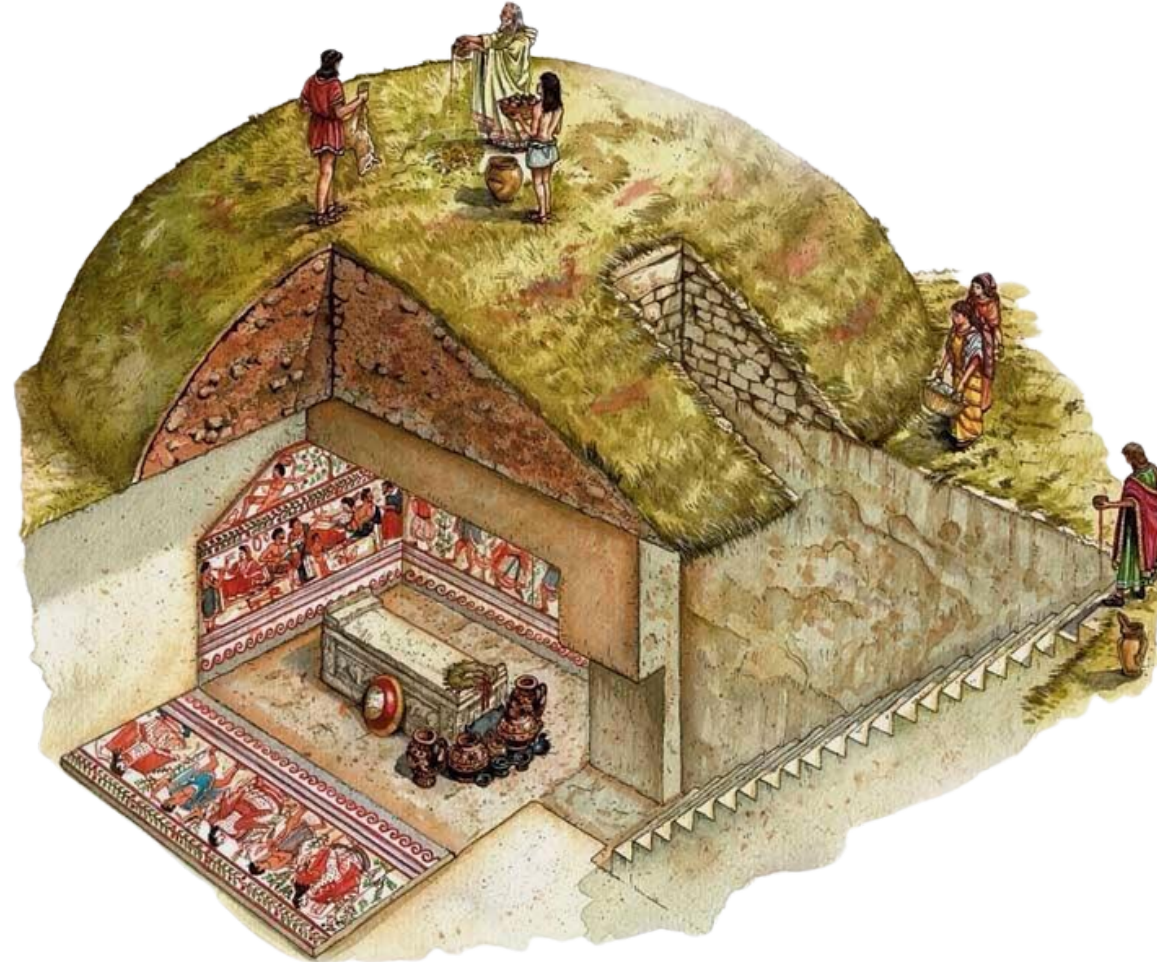
Frig yasası
Saban kıranın ve öküz
öldürenin cezası ölümdür.

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

Frigler:

- **Kibele** adında **bereket tanrıları** vardır. (Tarıma verilen önem)
- **Fibula** adı verilen **çengelli iğneleri** yapmışlardır. (Madencilik)
- **Tapates** adı verilen kilimleri ile ünlüdürler.
- **Tümülüs** adı verilen mezarlara ölüleri eşyaları ile birlikte gömmüşlerdir.

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

İyonlar:

- Ege bölgesinde şehir devletleri şeklinde yaşamışlardır. (Efes, Milet, Foça, İzmir)
- Deniz ticaretinde ilerleyerek zenginleşmişlerdir. Bu zenginlik sayesinde bilim ve sanata önem verdiler. Bu durum özgür düşünce ortamını geliştirdi.
- Bu dönemde önemli bilim insanları yetişmiştir.

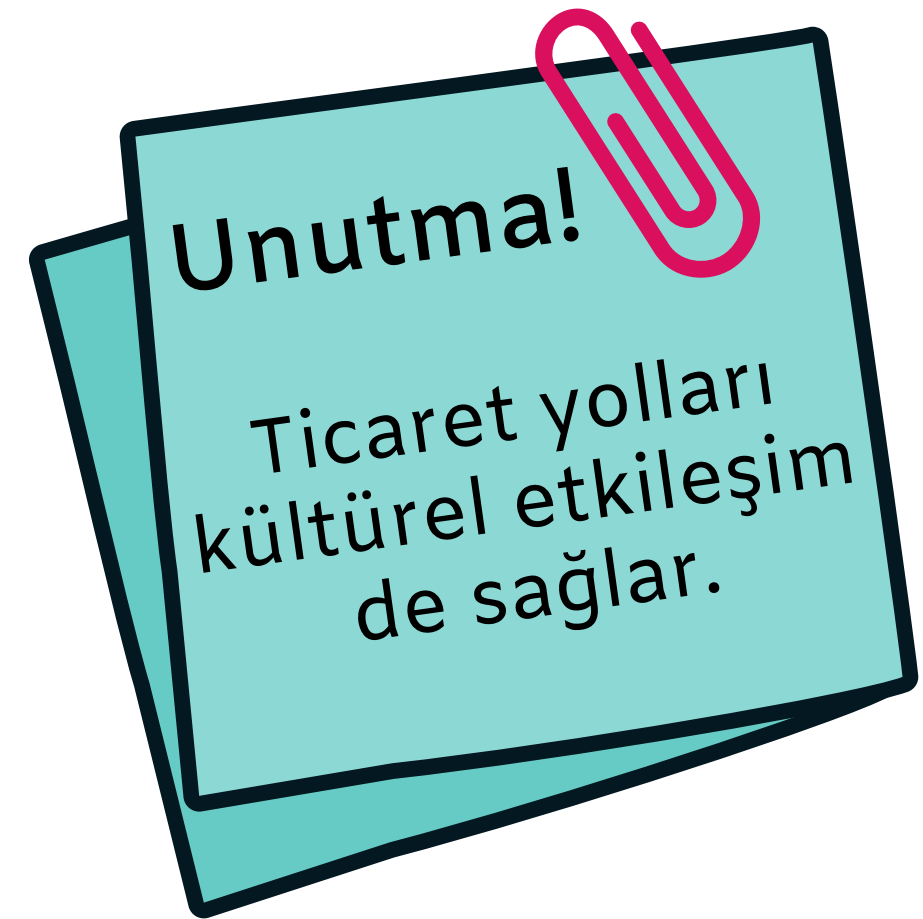
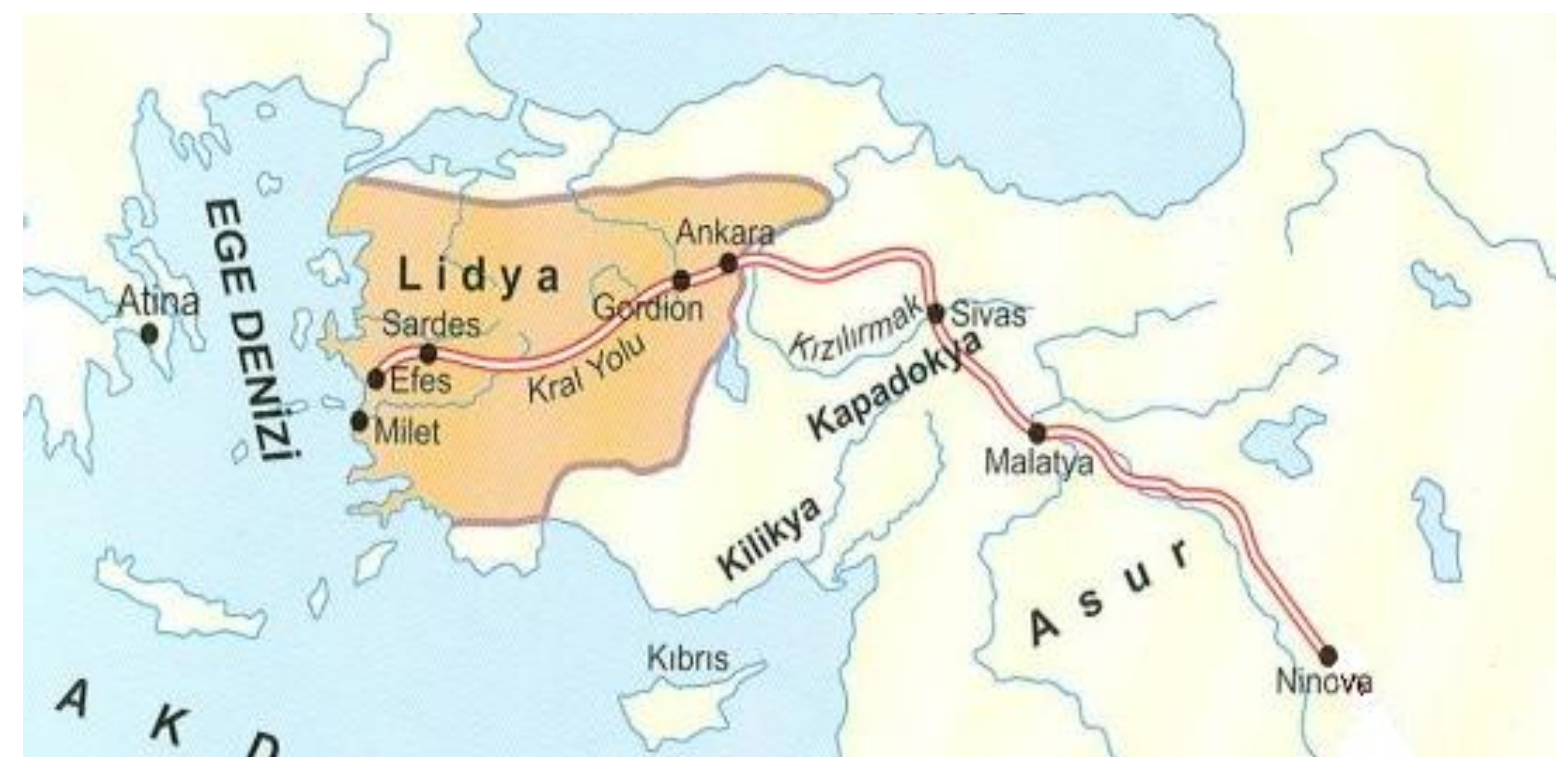
Tales - Felsefe
Herodot - Tarih
Pisagor - Matematik
Hipokrat - Tıp

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

Lidyalılar:

- Ege bölgesinde Menderes ve Gediz nehirleri çevresinde kurulmuşlardır.
- Başkenti Manisa yakınlarındaki **Sard** şehridir.
- **Parayı icat ederek** takas usulüne son vermişlerdir.
- Ticareti geliştirmek için Efes'ten başlayıp Mezopotamya'ya kadar uzanan **Kral Yolu**'nun temellerini attılar.

ÇEVREMİZDEKİ GÜZELLİKLER

Ülkemiz tarih boyunca yerleşim yeri olarak kullanılmış ve üzerinde birçok uygarlık kurulmuştur. Bu uygarlıkların hepsi ülkemizde eserler bırakmıştır. Doğal güzellikler bakımından da oldukça zengin olan ülkemizin güzelliklerini korumalı ve gelecek kuşaklara aktarmalıyız.

DOĞAL VARLIK

İnsan eli değmeden çeşitli doğa olayları sonucu meydana gelen unsurlara doğal varlık denir.

- Dağ
- Ova
- Deniz
- Göl
- Akarsu
- Şelale
- Mağara

Ülkemizdeki Doğal Varlıklardan Bazıları

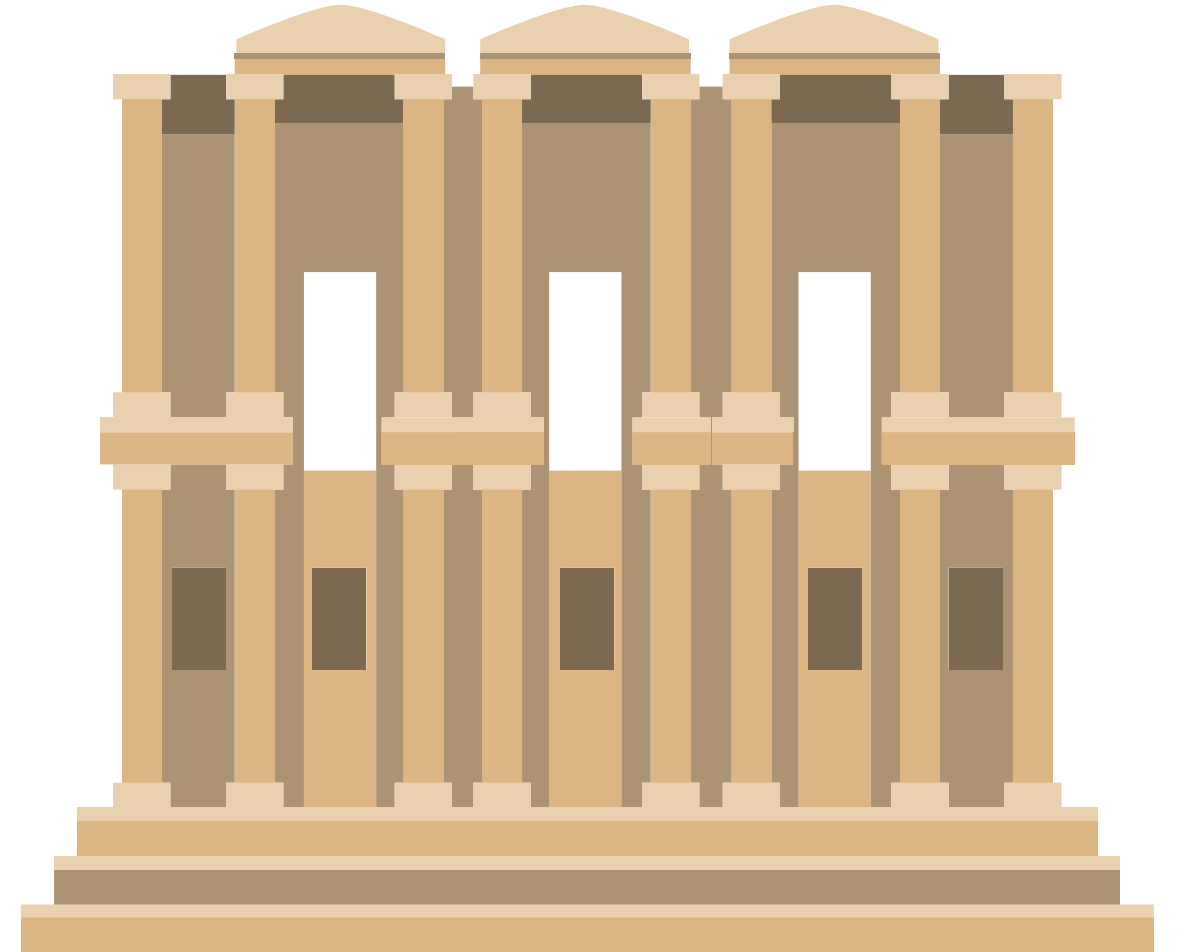
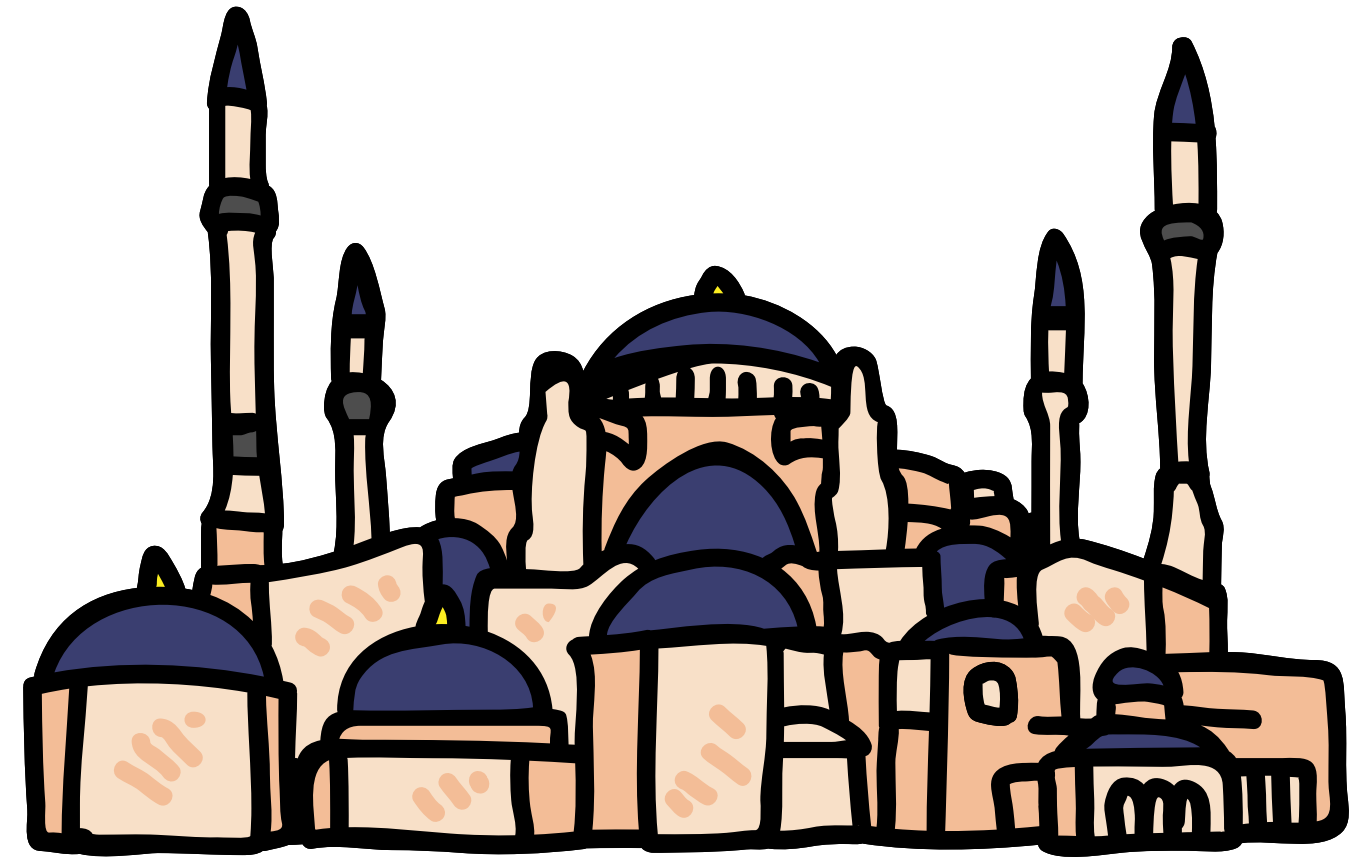
- Peri Bacaları - Nevşehir
- Pamukkale - Denizli
- Manavgat şelalesi - Antalya
- Abant gölü - Bolu
- Ağrı dağı - Ağrı
- Ölüdeniz - Muğla
- Ayder yaylası - Rize
- Manyas kuş cenneti - Balıkesir
- Cennet-Cehennem mağarası - Mersin

TARİHİ ESERLER

Geçmişte yaşamış uygarlıklar ve insanlar tarafından yapılan eski kalıntı veya yapılara tarihi eser denir.

- Cami
- Türbe
- Antik kent
- Heykel
- Para
- Tiyatro
- Köprü
- Medrese
- Saray

Ülkemizdeki Tarihi Eserlerden Bazıları

- Efes Antik Kenti - İzmir
- Nemrut Heykelleri - Adıyaman
- Topkapı Sarayı - İstanbul
- Sümela Manastırı - Trabzon
- Aspendos Tiyatrosu - Antalya
- Ayasofya Cami - İstanbul
- Göbeklitepe - Şanlıurfa
- Ani Harabeleri- Kars
- Safranbolu evleri - Karabük
- İshak Paşa Sarayı - Ağrı

KÜLTÜREL ZENGİNLİĞİMİZ

Kültür: Bir toplumda nesilden nesile aktarılan, yaşatılan örf, adet, gelenek, görenek, inanış, düşünce ve sanat varlıklarının tümüne denir.

Çok köklü bir geçmişe sahip olması ve birçok medeniyete ev sahipliği yapması sebebiyle ülkemizde **kültürel özellikler çeşitlilik göstermektedir.**

Kültürel
Ögelerimiz

- Bayramlar
- Yemekler
- Halk oyunları
- Tarihi evler
- Düğünler
- El sanatları
- Kıyafetler
- Türküler

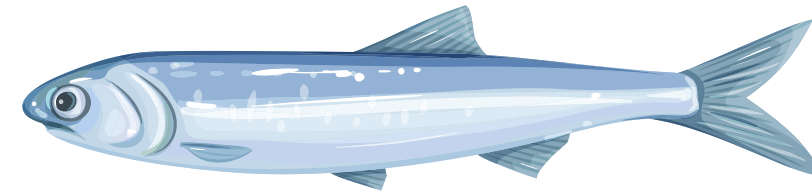
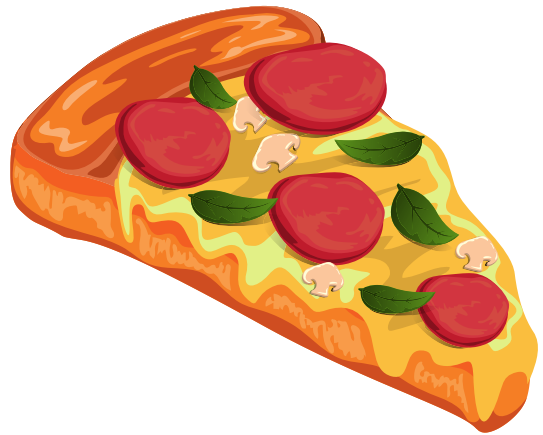
KÜLTÜREL ZENGİNLİĞİMİZ

- Kültür **toplumlara özgüdür**. Bu nedenle her toplumun kültürü **farklıdır**.
- Ülkeden ülkeye kültür farklılıkları olabileceği gibi aynı ülke içinde **bölgeden bölgeye farklılıklar** da olabilir.
- Kültür süreklidir ancak zamanla değişikliğe uğrayabilir.

Karadeniz

Ege

KÜLTÜREL ZENGİNLİĞİMİZ

Bayramlarımız:

Dini Bayramlar

Ramazan bayramı
Kurban bayramı

Milli Bayramlar

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı
30 Ağustos Zafer Bayramı
29 Ekim Cumhuriyet Bayramı

Halk Oyunlarımız: İnsanların sosyalleşmesini sağlayan toplumun duygu düşünce ve davranışlarını yansıtan ve **milli birlik ve beraberliğe** katkı sunan önemli bir kültürel öğemizdir.

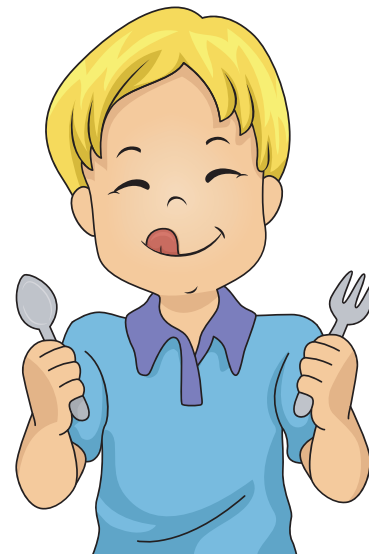
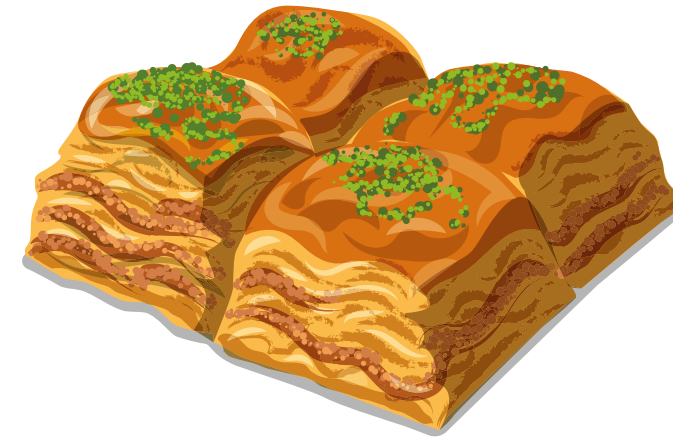
Zeybek - Ege
Halay - Güneydoğu Anadolu
Horon - Karadeniz

Hora - Trakya
Bar - Erzurum çevresi
Çayda çıra - Elazığ çevresi

KÜLTÜREL ZENGİNLİĞİMİZ

Türk mutfağı, yemek çeşitliliği bakımından dünyanın en zengin mutfaklarından biri olarak kabul edilir. Her yöremizin kendine özgü yemekleri vardır.

- Cağ kebabı - Erzurum
- Manti - Kayseri
- Künefe - Hatay
- Baklava - Gaziantep
- İskender - Bursa
- Dondurma - Kahramanmaraş
- Testi kebabı - Yozgat
- Tantuni - Mersin

KÜLTÜREL ZENGİNLİĞİMİZ

El Sanatları: El işi göz nuru olan kültürel öğelerimize denir. Ülkemizin farklı yörelerinde farklı el sanatları ön plana çıkmıştır.

- Çömlekçilik -Nevşehir
- Mermercilik -Afyon
- Bakırcılık -Gaziantep
- Battaniyecilik -Siirt
- Halıcılık -Isparta-Kayseri
- Çinicilik -Kütahya

5.SINIF
2.ÜNİTE 3.KONU

KÜLTÜREL ZENGİNLİĞİMİZ

Sözlü kültürel öğelerimiz; türkülerimiz, fıkralarımız, manilerimiz, ninnilerimiz, masallarımız, halk hikayelerimiz ve destanlarımızdan oluşmaktadır.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE KÜLTÜRÜMÜZ

Günlük yaşamdaki kültürümüze ait unsurlar geçmişten günümüze gelişim ve etkileşim içindedir. Bazen bizim kültürümüz başka ülkeleri etkilerken bazen de başka milletlerin kültürleri bizim kültürümüze yerleşmektedir.

Kültürel Değişim

Kültürel unsurların zamanla değişime uğramasıdır.

Kültürel Süreklilik

Kültürel unsurların değişime uğramadan önemini korumasıdır.

Kültürel Etkileşim

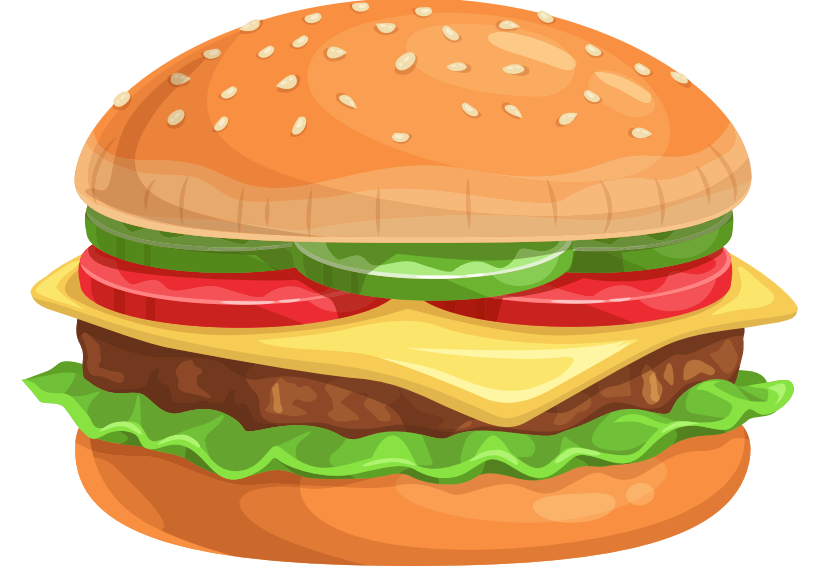
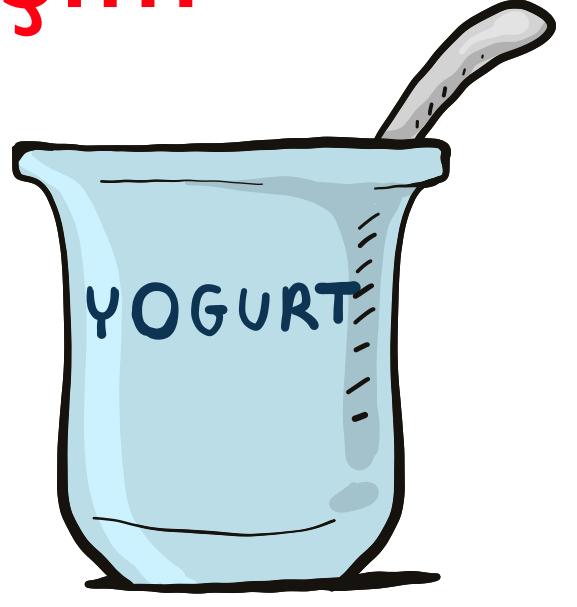
Farklı milletlerin kültürel olarak birbirinden etkilenmesidir.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE KÜLTÜRÜMÜZ

Kültürel Değişim

Kültürel Etkileşim

BİZE DESTEK OLMAK İÇİN VİDEOLARIMIZI BEĞENİP KANALIMIZA ABONE OLMAYI UNUTMAYIN

Ticari amaç dışında, dijital ve fotokopi ortamında kullanabilirsiniz.
Kanal adresi ve yazan kişi adı belirtilerek başka ortamlarda paylaşılabilir.

Buğra ARSLAN
Sosyal Bilgiler Öğretmeni

Sosyal Bilgiler Dersliği

@sosyalbilgilerdersligi